

سوالات و پاسخ ها درس ۶ تاریخ (۲)؛ عنوان: امویان بر مسند قدرت؛ پایه یازدهم؛ رشته علوم انسانی؛ دوره متوسطه دوم؛ تهیه کننده: ایرج سوری.

-امویان پیش از خلافت در حکومت چه سوابقی داشتند؟

امویان از خاندان قدرتمند قریش در دوره جاهلیت بودند. کار آنها تجارت و اداره برخی از مناصب کعبه بود و از این طریق ثروتمند شدند. با پیامبر بعد از بعثت دشمنی کردند و رهبر سیاسی - نظامی آنان ابوسفیان تا زمان فتح مکه در برابر اسلام قرار گرفت. در دوره خلافت ابوبکر و عمر در فتوحات مسلمانان مشارکت داشتند. در دوره عثمان با روابط خویشاوندی با خلیفه مناصب زیادی داشتند. دوره امام علی(ع) با او مخالفت کردند و در راه اندازی جنگ جمل نقش داشتند و در جنگ صفین در برابر امام علی جنگیدند. معاویه از دوره عمر به حکومت شام منصوب شد و در دوره امام علی(ع) عزل شد که نپذیرفت و به جنگ با امام پرداخت. وی با استخدام افرادی مانند عمروعاص و مغیر بن شعبه کارهای خود را پیش راند.

-تاسیس خلافت امویان و تعداد خلفای آنها را شرح دهید؟

در سال ۴۰ هجری ۲۱ رمضان پس از شهادت امام علی(ع) معاویه به عراق لشکر کشی کرد و با پراکنده شدن سپاهیان امام حسن(ع) از اطراف او مجبور به واگذاری خلافت به معاویه و صلح شد. امویان از سال ۴۱ تا ۱۳۲ هجری خلافت داشتند. ۱۳ خلیفه داشتند که از خاندان سفیانی و مروانی بودند.

-فتوحات مسلمین دوره خلافت امویان را شرح دهید؟

با فرماندهی طارق بن زیاد و موسی بن نصیر موفق به فتح اندلس در اسپانیا و جنوب فرانسه شدند. مسیحیان با شکست دادن امویان توانستند جنوب فرانسه را آزاد کنند. چند بار قسطنطنیه پایتخت روم شرقی را محاصره کردند که به دلیل استحکامات بلند موفق به فتح این شهر نشدند. توسعه نیروی دریایی و توجه به دریانوردی و تجارت آبی از دیگر دستاوردهای آنان بود. از حیث نظامی، ارتباطی و تجاری دریا برای آنان اهمیت داشت. خصوصا تسلط بر مدیترانه از سوی روم شرقی برای مسلمانان مشکل ساز بود.

-سیاست و حکومت در دوره امویان دارای چه خصوصیتی بود؟

تبدیل شدن خلافت به سلطنت، استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت، موروثی شدن خلافت، قومیت گرایی و تشدید تعصبات قومی و برتری اعراب بر غیر عرب ها یا موالی، تبعیض و نابرابری اقتصادی و توزیع

ثروت بین خویشاوندان و افراد نزدیک به خود، ترویج تفکر جبرگرایی و این عقیده که با اراده الهی آنان بر مسلمانان سلطه سیاسی دارند و با نیت منفعل کردن جامعه اسلامی با ترویج روحیه تسلیم پذیری.

- کدام خلیفه اموی روش او مطابق سیرت اسلامی بود؟

عمر بن عبدالعزیز که توهین به امام علی و خاندان او را ممنوع اعلام کرد و سعی کرد درآمدهای بیت المال مساوی پخش شود و طبق کتاب خدا و سنت پیامبر عمل شود که عمر او زیاد نبود.

- مهمترین قیام هایی که بر ضد امویان شکل گرفت را نام ببرید؟

قیام امام حسین بر ضد یزید اول، قیام مردم مدینه یا واقعه حره، قیام توابین، قیام مختار، شورش عبدالله بن زبیر، شورش ابن اشعث، قیام زید بن علی، قیام یحیی بن زید، قیام عبدالله بن معاویه، قیام عباسیان.

- کدام یک از امامان شیعی در دوره خلافت امویان زیست کردند؟

حضرت سجاد(ع)، امام محمد باقر، امام صادق.

- صحیفه سجاده از کیست؟

امام سجاد و شامل ۵۴ مناجات و دعا می باشد.

- منظومه ای از معارف اسلامی به نام مکتب اهل بیت توسط کدام امامان شیعی به وجود آمد؟

امام محمد باقر و امام صادق.

- قیام عباسیان چگونه منجر به سرنگونی امویان شد؟

عباسیان با شعار دعوت به آل محمد مردم را به قیام دعوت کردند و با فرماندهی سیاسی - نظامی ابومسلم خراسانی موفق به فتح عراق شدند. آنان به سیاه جامگان معروف بودند. و سفاح را به عنوان خلیفه انتخاب کردند.

- آخرین خلیفه اموی در عراق چه کسی بود؟

مروان بن محمد.

- حکومت امویان اندلس چگونه شکل گرفت؟

در سال ۱۳۸ هجری یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه موفق به فتح شهر قرطبه در اندلس شد و به مرور تا سال ۴۲۲ هجری بر اندلس مسلط بودند. پس از آنان دیگر خاندان های مسلمان نیز تا سال ۸۹۸ هجری بر اندلس حکومت کردند تا مسیحیان این شهر را تصرف کردند. اوج شکوفایی اندلس در این دوران بود و مسجد جامع قرطبه، کاخ الحمراء یادگار این دوران است.